

ДІЛОВІ ЗВ'ЯЗКИ

ВІСНИК ВІННИЦЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

№ 7 (42)

Вересень 2000 року

У випуску:

“Золота книга ділової еліти України’2000” — для вас!

↪ **Стор. 1**

Європейський тиж-день якості — у Києві

↪ **Стор. 1**

Малий бізнес бо-реться за виживання

↪ **Стор. 2**

Міжнародний контактний день — для потенційних партнерів

↪ **Стор. 2**

Україна — Польща: економічний діалог

↪ **Стор. 3**

Стратегія інновацій-ного розвитку в новому тисячолітті

↪ **Стор. 3**

РІАЛ навчає, радить

↪ **Стор. 5-8**

Пропозиції з різних широт

↪ **Стор. 10**

Завершуємо знайомство з “Енциклопедією капіталів”

↪ **Стор. 10**

МІЖНАРОДНА МОВА БІЗНЕСУ

3 7 по 10 листопада 2000 року відбудеться 9-й Міжнародний форум “Дні якості в Києві’2000”. Він є найпрестижнішим комплексним загальнонаціональним заходом з якості та досконалості в Україні. За традицією Форум’2000 присвячується Всесвітньому дню якості й проводиться у межах Європейського тижня якості в Україні як його центральний захід.

На Форумі’2000 наголос буде зроблено на найбільш сучасних підходах до управління якістю. Детально будуть розглянуті стандарти ISO серії 9000:2000 і Європейська модель досконалості у версії 2000 року, які є найпоширенішими у світі інструментами управління якістю, підвищення досконалості та конкурентоспроможності.

Учасники нинішнього форуму отримають відповіді на конкретні питання: як забезпечити ефективне використання своїх ресурсів, як повніше використати потенціал персоналу та залучити його до процесів удосконалення, як поліпшити результати спільної діяльності зі споживачами та постачальниками тощо. Відповіді на ці та інші питання (іх дадуть провідні вчені у галузі якості) будуть підкріплені практичним досвідом кращих вітчизняних підприємств.

Учасникам форуму будуть надані комплекти унікальних інформаційних та методичних матеріалів, а також видані свідоцтва про підвищення кваліфікації.

ЕКОНОМІЧНИЙ ФОРУМ — У БУДАПЕШТІ

22-25 листопада у м. Будапешт (Угорщина) проходить третій економічний форум на вищому рівні країн Центральної Європейської Ініціативи(ЦЕІ), до якої входять Австрія, Албанія, Білорусь, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Італія, Македонія, Молдова, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Україна, Хорватія і Чехія.

Як і у попередні роки, форум забезпечить зустрічі представників підприємницьких структур та фінансових кіл з головами урядів, міністрами закордонних справ і міністрами економіки 16 країн ЦЕІ, а також офіційними особами таких міжнародних організацій, як Європейська комісія, Європейський банк реконструкції та розвитку, Всесвітній банк, Організація економічного співробітництва і розвитку (ООН), Економічна рада Європи (ООН) та іншими.

Стратегічна мета угруповання країн ЦЕІ — сприяння політичному та економічному розвитку регіону, посилення коопераційних стосунків, підтримка на шляху європейської інтеграції, допомога у вирішенні проблем перехідної економіки.

Економічний форум у Будапешті, проведення якого припадає на головування Угорщини в ЦЕІ, ставить також за мету обговорення і координацію проєктів та міжнародних програм з акцентом на питаннях розвитку євро регіонів і транскордонного співробітництва. Форум має надати можливість зустрітися представникам організацій та органів самоврядування з експертами європейських фінансових і економічних організацій, потенційними інвесторами, представити себе міжнародному економічному співтовариству, а підприємцям — презентувати власні проєкти співробітництва.

Організаторами форуму є Секретаріат ЦЕІ і Європейський банк реконструкції та розвитку за участю компанії “Хунтекспо” (Угорщина).

ПРЕЗЕНТАЦІЯ УНІКАЛЬНОГО ВИДАННЯ

У минулому номері “Ділових зв’язків” йшлося про національний інформаційно-видавничий проєкт “Золота книга ділової еліти України’2000”, який покликаний сприяти створенню належного іміджу вітчизняної ділової еліти, залученню інвестицій в економіку України. В межах практичної реалізації задуму Вінницька ТПП представляє оргкомітет проєкту на рівні регіонального представництва.

Презентація унікального видання “Золота книга ділової еліти України’2000” відбудеться на початку грудня цього року в Національному палаці “Україна”, де водночас проходять урочиста церемонія нагородження переможців Міжнародного відкритого рейтингу популярності та якості “Золота Фортуна” і Міжнародний форум економічного співробітництва “Україна і світ. Партнерство в ім’я злагоди та розвитку”.

Додаткову інформацію щодо участі у зазначених вище заходах можна отримати у відділі зовнішньоекономічних зв’язків і перекладів Вінницької ТПП за адресою: м. Вінниця, вул. Соборна, 68, кімната 204 або за тел. 52-03-54.

БІЗНЕСОВИЙ КЛІМАТ ПОЛІШИВСЯ

Малий бізнес в Україні продовжує боротись за виживання, і доказ цьому — значні розміри тіньової економіки та невелика кількість діючих зареєстрованих малих підприємств і кооперативів. На сьогодні на кожну тисячу населення в Україні припадає всього 3 діючих малих підприємства, в той час як в Росії ця цифра дорівнює 6, в Естонії — 25, а в Польщі — 35.

Підприємці одностайно заявляють про те, що система оподаткування в Україні потребує негайної реформи і що саме це стримує розвиток малого та середнього підприємства.

За результатами опитувань, проведених згідно з проектом Міжнародної фінансової корпорації зі сприяння підприємству в Україні, видно: рівень державного втручання у підприємницьку діяльність істотно відмінний в різних містах країни, що підтверджує відсутність належного контролю за діяльністю певних державних органів на місцях. Це тривожний сигнал, оскільки він свідчить, що проект масштабної економічної реформи може бути зведений нанівець місцевими органами влади. А вже над ними не тяжіє обов'язкова підзвітність ні перед підприємцями та громадськістю, ні перед центральними органами влади. І це тоді, коли саме органи місцевої влади повинні максимально сприяти розвитку малого та середнього підприємництва в своїх регіонах.

Підприємці найчастіше наголошували на тому, що незмінними залишаються проблеми, які їм доводиться вирішувати. Це передусім ті, що пов'язані з податковим середовищем, надмірним втручанням держави у справи приватних підприємств та нес-

приятливими макроекономічними умовами.

Цікаво, що кількість підприємців, які скаржилися на дію цих негативних факторів, зменшилась порівняно з 1998 роком. Це вказує на поліпшення загального бізнесового клімату. Крім того, під час опитування, проведеного в 1999 році, вдвічі більше підприємців оцінили стан справ у своїй фірмі як задовільний (у порівнянні з 1998 роком). Що ж до майбутніх перспектив, то лише 10 відсотків представників малого та середнього підприємництва сподіваються на поліпшення умов для ведення бізнесу в поточному році, 22 відсотки вважають, що вони погіршаться, 68 відсотків опитуваних не змогли визначитись з відповіддю. Тому сьогодні маємо цілу низку Указів Президента, якими визначено основні принципи єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємницької діяльності. Цими документами встановлено також порядок погодження регуляторних актів усіх гілок виконавчої влади з Держкомітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва. Без такого погодження не набуває чинності жоден регуляторний акт.

Будемо сподіватись, що поступові зрушення у питаннях розвитку вітчизняного підприємництва прискоряться завдяки злагодженій роботі державних органів щодо всебічного сприяння і підтримки підприємницької діяльності.

Євген Зільберт,

заступник голови представництва Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва у Вінницькій області.

ДОРОГА НА КОРЕЙСЬКИЙ РИНОК — ЧЕРЕЗ “ШОВКОВИЙ ШЛЯХ”

Національне агентство Кореї з розвитку торгівлі та інвестицій (КОТРА) представляє нову систему “SILKROAD 21” (“Шовковий шлях 21”), яка значно спростить і прискорить процес комунікації між бізнесменами Кореї та України. З допомогою цієї системи українські компанії, що мають INTERNET у своєму офісі та володіють елементарними знаннями англійської мови, зможуть самостійно розміщувати свої пропозиції щодо експорту та імпорту, а також інші комерційні пропозиції.

Основні властивості та особливості комп'ютерної системи “SILKROAD 21”:

- “Hyper Search” — програма забезпечує повний доступ до широкого масиву інформації щодо пропозицій товарів і послуг з Південної Кореї;

- “Trade Mart” — програма з підтримки ділового співробітництва у режимі “online”;

- “Info Plaza” — чимало корисної інформації про вашого ділового партнера;

- “Bulletin Board” — дошка оголошень за галузевими та регіональними ознаками тощо.

У нашій країні популяризація даної системи та надання її українським бізнесменам входить в обов'язки комерційного відділу Посольства Республіки Корея в Україні, який (за сумісництвом) є представником Корейського національного агентства з розвитку торгівлі та інвестицій (КОТРА).

Тут ви можете отримати вичерпніші консультації з цього питання.

Детальніша інформація — за телефоном у Вінниці 52-03-54.

Київський діловий клуб під патронатом столичної державної адміністрації спільно з ТзОВ “Укрзовнішконсалтинг” та центром “Ділова Україна” 12 жовтня проведуть Міжнародний контактний день. До участі у ньому запрошуються керівники підприємств і фірм усіх регіонів України.

Протягом одного дня вітчизняні підприємці проведуть ділові переговори з представниками торговельних відділів Посольства різних країн, серед яких Австрія, Білорусь, Угорщина, Грузія, Єгипет, Ізраїль, Індія, Італія, Казахстан,

ВИПАЛА НАГОДА — СКОРИСТАЙТЕСЬ НЕЮ!

Киргизстан, Китай, Корея, Латвія, Литва, Молдова, Польща, Росія, Туреччина, Хорватія, Чехія, Швеція, Естонія, ПАР.

На контактному дні українські підприємці матимуть можливість подати на розгляд свої інвестиційні проекти; надати інформацію про своє підприємство для розміщення у міжнародних базах даних; зробити запити щодо пошуку партнерів для створення спільних підприємств; отримати адресні довідки про іноземні підприємства; дізнатись про іноземні компанії, які діють

на ринку України; поставити інші запитання (які цікавлять) щодо зовнішньоекономічної діяльності.

У попередніх контактних днях взяли участь представники майже 1000 українських фірм і всі вони отримали дуже позитивний комерційний результат.

Слід зазначити, що передбачена й заочна участь у даному заході. Для цього необхідно заздалегідь подати заявку, вказавши перелік торговельних відділів Посольства (без обмеження кількості), яким планується надати інформацію.

Додаткові дані та бланк анкети-заявки на участь у контактному дні можна отримати у відділі зовнішньоекономічних зв'язків та перекладів Вінницької ТПП за адресою: м. Вінниця, вул. Соборна, 68, кімн. 204 (тел. 52-03-54).

ПОЛЬЩА СКЛИКАЄ НА МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ФОРУМ

— Україна — стратегічні партнери. Економічне співробітництво на площині спільних інвестицій” — таку назву отримав II Міжнародний економічний форум, який відбудеться 23-24 жовтня 2000 року в польському місті Любліні. Цей захід проведитиметься під патронатом і за участю прем'єр-міністрів обох країн.

Враховуючи побажання підприємців-учасників минулорічного форуму, в 2000-у дещо змінена організаційна форма зустрічі. Зокрема, перший день пройде під девізом “Україна-Польща: економічний діалог. Відносини розраховані на перспективу”. Він буде присвячений лише аспектам польсько-українських господарчих відносин. Девіз другого дня роботи форуму — “Польща — економічний міст об'єднаної Європи”. Будуть розглядатись аспекти тристороннього українсько-польсько-німецького співробітництва. З власними пропозиціями українську

та польську делегації підприємців ознайомлять гості з Німеччини.

Нижче подаємо тематику проблем, які розглядатимуться на форумі.

Практичні аспекти польської закордонної економічної політики стосовно України: реальні кроки польського уряду на шляху підтримки польських експортерів у межах урядової програми використання фінансових інструментів підтримки експорту, ратифікованої Радою Міністрів у серпні 1999 року; підтримка урядами обох держав польсько-українського інвестиційного співробітництва у межах польсько-української угоди надання польського комерційного кредиту під гарантії українського уряду в сумі 20 мільйонів ЕКЮ на конкретні інвестиційні проекти в Україні; польська програма надання Україні допомоги в сфері технологій, обміну досвідом та навчання кадрів.

Практичні аспекти української закордонної

економічної політики: реальні можливості використання стратегічного партнерства; перехід від торговельних трансакцій до продукційно-торговельної діяльності в польсько-українських відносинах (інвестиційне співробітництво); вільні економічні зони, зони пріоритетного розвитку в Україні (стендова презентація зон у холі (в тримовній версії).

Польсько-український кордон. Сьогодення і перспективи: вимоги ЄС щодо ущільнення східного кордону Польщі та запровадження віз для українців.

Українська митна політика стосовно Польщі: український митний тариф на шляху його гармонізації з Європейським митним тарифом; оплата на українському кордоні при експорті товарів та індивідуальному перетині кордону.

Експортні та імпорتنі ніші Польщі й України.

Реальні можливості банків у підтримці поль-

сько-українського співробітництва: представники конкретних банків, що обслуговують польсько-українське співробітництво.

Страхування експорту (представники KUKE, Warta S.A., Gerling Polska).

Аспекти взаємного визнання сертифікатів.

Економічні відносини у контексті тристороннього українсько-польсько-німецького співробітництва.

Реальні можливості тристороннього інвестиційного співробітництва.

Досвід німецьких підприємств і його перенесення на польський та український ґрунт.

Міжнародні програми і фонди підтримки співробітництва. Доступ до них.

На форумі працюватиме коопераційна біржа, у межах якої передбачена можливість презентувати кожним з учасників власних комерційних пропозицій та проведення індивідуальних ділових розмов.

ОБОВ'ЯЗКОВА ІНФОРМАЦІЯ КАЗАХСЬКОЮ

Відповідно до рішення уряду Казахстану в республіці віднедавна заборонена реалізація товарів без зазначення на товарних ярликах інформації державною (казахською) та російською мовами.

Встановлено перелік таких товарів. Це — м'яси та молочні продукти, риба, плодоовочева продукція, кава, чай, олія, жири тваринного походження, цукор, кондитерські вироби, алкогольні та безалкогольні напої, тютюн, тканини, одяг, взуття, холодильники, пральні машини тощо.

Інформація казахською та російською мовами повинна відповідати стандартам.

Торгово-промислова палата Казахстану надає перекладацькі послуги постачальникам зазначеної вище продукції.

Переклади на казахську мову виконують кваліфіковані спеціалісти, замовлення відповідають встановленим вимогам.

Крім того, ТПП Республіки Казахстан може забезпечити бажаних програмою шрифту казахської мови.

“ІННОВАЦІЇ’2000” — У МІНСЬКУ

6-7 грудня 2000 року в Мінську (Республіка Білорусь) має відбутись Міжнародний конгрес “Стратегія інноваційного розвитку в новому тисячолітті” та виставка “Інновації’2000”.

Організаційний комітет запрошує керівників українських підприємств приєднатись до учасників конгресу, серед яких — представники уряду і парламенту Республіки Білорусь, громадських об'єднань промисловців і підприємців, а також провідні вчені, керівники банків, підприємств і організацій, інноваційних структур Білорусі, країн СНД і дальнього зарубіжжя.

Метою і основними завданнями вищезазначених заходів є сприяння розвитку та вдосконаленню форм і методів державної підтримки інноваційної діяльності у науковій та виробничій сферах, створення умов для формування ринку наукоємкої продукції, модернізації підприємств та освоєння передових технологій, виробництва нових видів конкурен-

тоспроможної продукції, а також активізація формування правових і економічних умов (що стимулюють інвестиційну діяльність ділових кіл), які сприяють розвитку взаємовигідних контактів у сфері інноваційного розвитку та співробітництва.

INTERNET — БУДІВЕЛЬНИКАМ

Потужні австрійські та німецькі будівельні фірми об'єднують свої можливості для поставок продукції, створюючи електронний ринок для будівельних компаній. Така інформація надійшла від австрійської компанії “ICD” у торговельно-економічну місію, що в складі Посольства України в Республіці Австрія.

Через електронний ринок в INTERNETi (з позначкою vemap.com) будуть пропонуватись великі обсяги будівельної продукції. “ICD” очікує підвищеного інтересу з боку іноземних постачальників товару та підприємств, що надають послуги в даній галузі. Передбачаються також кращі умови при закупівлі продукції.

БІЛЬШ ДЕТАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ — ЗА ТЕЛ. У ВІННИЦІ 52-03-54.

НОВИНИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ЖИТТЯ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО АГРАРНОГО РИНКУ

Протягом останніх років відбулись суттєві зміни на ринку ключових біржових товарів аграрного сектора.

Найперше вони торкнулись ринку цукру. В 1996-97 роках внаслідок втрати російського ринку цукру сталося затоварення внутрішнього ринку та падіння цін на дану продукцію. Виробники і трейдери мали значні збитки. Внаслідок цього скоротились виробництво цукрового буряку і цукру до рівня потреб внутрішнього споживання (1,8-2 мільйона тонн).

Особливістю минулорічного аграрного сезону стало введення 23-відсоткового мита на експорт насіння соняшнику. Відповідний закон Верховна Рада прийняла 10 вересня 1999 року. Нововведення негативно позначилось на сільгоспвиробниках, оскільки зниження внутрішніх цін, яке сталося опісля, підштовхнуло їх до скорочення обсягів виробництва (зادля збалансування попиту і пропозиції для покриття витрат виробництва).

У 2000 році прогнозувалось скорочення посівних площ під соняшник щонайменше до 2 мільйонів гектарів. Проте результати посівної видалися ще нижчими — соняшник цього року посіяно лише на площі 1,7 мільйона гектарів.

ЗМІНЮЮТЬСЯ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СОНЯШНИКУ

Україна є одним з провідних світових виробників соняшнику. Вона посідає третє місце за обсягами його виробництва, поступаючись лише Аргентині та Росії. Протягом останніх років експорт насіння соняшнику був найбільш рентабельним видом бізнесу в аграрному секторі.

У 1999 році аграрії розширили посівні площі цієї культури порівняно з попереднім роком до 2,9 мільйона гектарів. Після травневих заморозків у 1998 році колективні господарства значну частину площ загиблих зернових пересіяли соняшником. Нині у структурі посівних площ він посідає 10,1 відсотка (у 1998 році — 8,7%, у 1999-у -9,1%), витісняючи зернові. Площі посіву соняшнику є в усіх областях України, крім Волинської та Львівської. Найбільші соняшникові поля — у Запорізькій та Дніпропетровській областях, понад 300 тисяч гектарів (у кожній). Досить часто соняшник сівали там, де він ніколи не ріс і не може повноцінно розвиватись. У більшості випадків це супроводжувалось порушенням агротехнічних процесів. Внаслідок цього сталося катастрофічне падіння врожайності: з 16 ц/га в 1990 році — до 9,3 ц/га в 1998 році та до 9,9 ц/га в 1999 році. Крім того, соняшник відчутно погіршує якість ґрунтів; на одній і тій же ділянці (за новітніми дослідженнями) не рекомендується вирощувати його частіше одного разу на 5-6 років.

У 2000 році Міжнародний центр перспективних досліджень прогнозує зменшення виробництва соняшнику в Україні на 18% через погіршення технології вирощування цієї культури, а у 2001 році — зростання його виробництва на 2%.

ТРЕЙДЕРИ ПРОГНОЗУЮТЬ СТАБІЛЬНІСТЬ

Ціна ячменю врожаю 2000 року складає 400-500 грн/т, повідомили оператори зернового ринку.

Трейдери прогнозують, що ціни на дану продукцію найближчим часом будуть стабільними.

За даними Національної асоціації бірж України в червні-липні ціна форвардських контрактів (поставки серпень-вересень) на ячмінь становила 400-540 грн/т EXW. На початку липня торік компанії купували його по 257-277 грн/т (65-70 USD/т).

Цьогорічний врожай ячменю очікується більший ніж 6 млн. тонн (у 1999 році — 6,38 млн. тонн). З урожаю 1999 р. експортовано близько 700 тис. тонн, або 11 відсотків від зібраного.

НОВА ПРОГРАМА ПРИВАТИЗАЦІЇ У ДІЇ

Нещодавно Верховна Рада затвердила нову Державну програму приватизації. Вона розрахована не на рік, як було раніше, а на три роки — 2000-2002. Програма містить, це головне, нові правила гри для учасників приватизаційних процесів. Наприклад, продаж державного майна здійснюватиметься лише за гроші. Процедура роздержавлення підприємства буде залежати від його "індивідуальних особливостей". Це значить, що спосіб продажу кожного об'єкта визначається на основі аналізу попиту на нього потенційних покупців.

Уперше за час проведення приватизації в Україні до документа внесено поняття "промисловий інвестор". Мається на увазі інвестор (вітчизняний чи іноземний), який зацікавлений у подальшому розвитку підприємства при збереженні його основного профілю виробництва. Згідно з програмою (і на цьому варто наголосити) лише промисловий інвестор може придбати цілісний майновий комплекс або контрольний пакет акцій підприємства, або є стратегічно важливим для економіки України.

Незабаром Верховна Рада має розглянути законопроекти, що передбачають скорочення переліку об'єктів, поки що заборонених до приватизації. Це, зокрема, підприємства залізничного транспорту, лікєро-горілчані, солевидобувні тощо.

За рахунок нових пропозицій та змін у самій процедурі приватизації український уряд уже цього року сподівається залучити до бюджету 500 мільйонів американських доларів, а в наступні роки — відповідно 1,5 та 1 мільярд доларів.

ЦЕМЕНТ УЖЕ В ДЕФІЦІТІ

Ціна на цемент у першому півріччі зросла на 20% через його дефіцит, повідомив заступник голови ради концерну "Укрцемент" Міхал Салдугей. Він спрогнозував подальше зростання ціни на дану продукцію, вказавши на важке становище галузі, і пояснив це відходом з ринку демпінгуючих трейдерів, яким заводи за бартером віддавали за енергоносії понад 30% продукції, що вироблялася. "Раніше трейдери реалізовували цемент вдвічі дешевше", — підкреслив він.

Відхід трейдерів зумовлений введенням 100-відсоткової передоплати грошима за купівлю електроенергії, а також заборону проведення бартерних операцій.

У першому півріччі цементні заводи зменшили виробництво продукції на 8% (до 2175,6 тис.т).

До складу концерну "Укрцемент" входить 15 (з 16-и) українських цементних заводів. У 1999 році вони виробили 5608 тисяч тонн цементу, маючи виробничі потужності на випуск 20985 тис. тонн на рік.

ЕКСПОРТ ЗЕРНА — ЛИШЕ ЧЕРЕЗ БІРЖІ

Наказом Мінагрополітики за № 139 від 11 серпня 2000 року затверджено Порядок укладання та реєстрації на товарних біржах зовнішньоекономічних контрактів на сільгосп-продукцію. Документ зареєстрований у Мін'юсті 16 серпня і, відповідно до законодавства, набув чинності 26 серпня ц.р.

Нагадаємо, що реєстрація експортних контрактів із зерном передбачена в Указі Президента України за № 822 від 29 червня 2000 року. Міністр аграрної політики України Іван Кириленко заявив, що тепер "повністю відкривається всі шляхи для руху зерна за кордони країни". Однак, за словами виконавчого директора Української аграрної біржі Марини Протасової, у Порядку не визначена процедура реєстрації на біржах уже підписаних позабіржових угод. Між тим такі контракти вже укладені, зокрема на фуражний ячмінь.

(За матеріалами преси).

РІАЛ

РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ
АГРАРНИЙ ЛИСТОК

№ 7 (31), 2000 рік

ПОРАДИ ДО ЧАСУ

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ДОГЛЯДУ ЗА ПОСІВАМИ ОЗИМИХ
ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР У ОСІННІЙ ПЕРІОД

На посівах озимої пшениці в осінній період важливе значення має вчасне проведення захисних заходів від шкідливих організмів, серед яких найбільше поширення мають із шкідливих комах: внутрішньостеблові шкідники, а також совки, попелиці, цикади, а з хвороб — кореневі гнилі, листові іржа, борошниста роса, септоріоз, а пізніше (в період перезимівлі) — снігова пліснява. На площах, які засіяні на початку оптимальних строків, з'являються і завдають значної шкоди також і бур'яни — талабан польовий, грицики звичайні, ромашки та інші.

Щоб суттєво знизити шкодочинність комах, посіви (орієнтовно у фазі першого-другого листка) обприскують інсектицидами. Для цього використовують деціс 2,5% к.е. (0,2-0,25 л/га) та інші інсектициди.

Пізніше, у фазі осіннього кущення озимини, для запобігання ураження рослин кореневими гнилями та сніговою пліснявою посіви обприскують бенлатом 50% з.п. (0,35-0,6 кг/га). Якщо в цей час набувають розповсюдження ще й борошниста роса, бура листові іржа та септоріоз, до бенлату, якого в такому випадку використовують всього 0,25 кг/га, додають 0,25-0,30

л/га препарату тілт 25% к.е. При розповсюдженні бур'янів у цю бакову суміш фунгіцидів слід додати також гербіцид сатіс 18% з.п. у такому співвідношенні: бенлат 0,25 кг/га + тілт 0,25 л/га + сатіс 0,1 кг/га.

Великої шкоди озимим зерновим та олійним культурам може завдати озима совка. При виявленні 2-3 личинок озимої совки на 1 м², застосовують базудін, 60% к.е. 1,5-1,8 л/га, волатон, 50% к.е. 1,5-2,0 л/га, ф'юрі, 10% в.е. 0,07 л/га, фастак, 10% к.е. 0,1-0,15 л/га, нурел Д, 55% к.е. 0,75-1,0 л/га та інші

інсектициди. Більш ефективні суміші фосфорорганічних та перетроїдних препаратів у половинних нормах з додаванням 5 кг/га сечовини (карбаміду). Кращі результати дають обробки посівів у вечірні години,

коли гусінь живиться на рослинах.

В осінньо-зимовий період великої актуальності набуває питання боротьби з мишвидними гризунами. За наявності 3-5 колоній на гектар застосовують зернові принади отруєними родентицидами: роденфос (2,5% фосфіду цинку), 2-3 кг/га (по 3 г в нору). Також застосовують бактороденцид 1-2 г, аміачну воду 150-200 мл у нору, або 0,7-1,5 кг/га препарату шторм 0,005% шляхом розкладання воскових брикетів на відстані 10-15 см один від одного та по одному в кожен нору.

Головне управління сільського господарства і продовольства
Вінницької облдержадміністрації.

Вінницька державна сільськогосподарська
дослідна станція.

Обласна державна
станція захисту рослин.

УКРАЇНА: РЕЗКОЕ ПАДЕНИЕ ЦЕН НА ЯЧМЕНЬ

Отсутствие в Украине четкой государственной политики на рынке зерна способно привести к дестабилизации положения на рынке. Речь идет о новом механизме экспорта зерновых путем заключения и регистрации экспортных контрактов на товарных биржах Украины. В результате фактического отсутствия таможенного оформления экспорта зерновых до введения в действие этого механизма экспорт зерна в конце августа практически остановился, а цены, как экспортные, так и внутренние, на основную в последние месяцы экспортную культуру — ячмень — резко упали. Таким образом, одна из основных задач нововведения — недопущение экспорта по низким ценам — имела совершенно обратный результат.

Даже в условиях снизившихся за последние ме-

сяцы мировых цен украинский экспорт ячменя успешно развивался, а внутренние цены оставались стабильными. Остановка экспорта вызвала падение внутренних цен, что прежде всего негативно отразится на прибыли производителей.

Объективной причиной падения внутренних цен на ячмень также является отсутствие в Украине платежеспособного спроса со стороны внутренних потребителей на фоне пика сезонного предложения ячменя. Несмотря на то, что баланс рынка на 2000/01 МГ указывает на развитие дефицита зерновых, в настоящий момент, по завершению уборки урожая, предложение зерновых достаточно. В условиях отсутствия экспортного спроса, вызванного как останковкой экспорта зерна и сложностями с перемещением зерна к портам, так и относительно высо-

кими внутрішніми цінами, як в случае с фуражной пшеницей, предложение фуражных зерновых на внутреннем рынке значительно превысило спрос, в результате чего цены пошли вниз.

В настоящий момент цены на рынке определяются именно спросом. В условиях постоянного снижения производства зерна, учитывая перспективы его дефицита уже к середине сезона это свидетельствует не только об отсутствии у потребителей средств для закупки зерна на будущие периоды, но и о сильном влиянии на ценообразование нерыночных факторов, которыми являются, прежде всего, запреты на вывоз зерна из областей и усложнение механизма экспорта.

В настоящее время, согласно данным собственного мониторинга цен, экспортные цены покупателей на фуражный ячмень составляют: FOB порты Черного моря — \$90-93/т, СРТ порты Черного моря-

\$80-85/т. Внутренние цены спроса находятся в диапазоне 390-440 грн./т EXW, с НДС.

Следует предположить, что с ростом мировых цен на ячмень, который обычно наблюдается в осенние месяцы, когда государства Ближнего Востока и Северной Африки делают запасы ячменя на предстоящую зиму, а также при отмене внутренних ограничений на движение зерна, экспорт ячменя восстановится. Однако, общий экспорт ячменя за сезон снизится и в 2000/01 МГ составит 650-700 тыс. т. Кроме того, ячменю придется конкурировать с фуражной пшеницей за рынки сбыта, а это означает, что внутренние цены на ячмень в ближайшей перспективе будут оставаться на низком уровне.

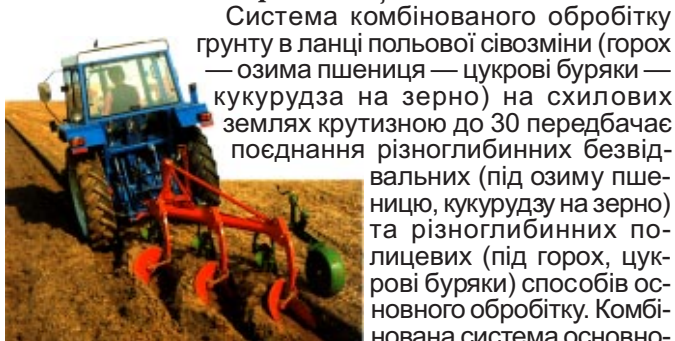
Н. Верницкий.

Информационная служба компании "Олимпэкс Лтд".
04.09.2000 р.

Центром наукового забезпечення АПВ Вінницької області у 2000 році був виданий збірник наукових розробок «Регіональний центр наукового забезпечення — виробництву», куди ввійшли завершені наукові розробки Вінницької державної сільськогосподарської дослідної станції, Інституту кормів, Уладово-Люлинецької дослідно-селекційної станції, Ялтушківської дослідно-селекційної станції, Подільської станції садівництва, Вінницького державного аграрного університету. Пропонуємо читачам РІАЛу окремі матеріали, що представлені у збірнику, а також адреси та контактні телефони авторів робіт для більш детального ознайомлення з ними.

СИСТЕМИ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА СХИЛОВИХ ЗЕМЛЯХ

Розробник — Вінницька обласна державна сільськогосподарська дослідна станція УААН, автор — Швець Ю.О.

Система комбінованого обробітку ґрунту в ланці польової сівозміни (горох — озима пшениця — цукрові буряки — кукурудза на зерно) на схилових землях крутизною до 30 передбачає поєднання різноглибинних безвідвальних (під озиму пшеницю, кукурудзу на зерно) та різноглибинних полицевих (під горох, цукрові буряки) способів основного обробітку. Комбінована система основного обробітку забезпечує урожайність сільськогосподарських культур у сівозміні: гороху на рівні 22 ц/га, озимої пшениці — 52 ц/га, цукрових буряків — 397 ц/га, кукурудзи на зерно — 78 ц/га. Ця система обробітку ґрунту дозволяє в порівнянні з традиційною, заощадити 16% палива, 19% трудовитрат та зменшити змив ґрунту на 40%, не знижуючи при цьому продуктивність сівозміни.

Поряд з цим комбінована система основного обробітку ґрунту позитивно впливає на фізико-хімічні властивості ґрунту, нагромадження вологи та забезпечує позитивний баланс гумусу в сівозміні.

Система основного обробітку ґрунту на схилових землях крутизною 3-5° передбачає поєднання різних способів обробітку в залежності від культур сівозміни (озима пшениця, озимий ячмінь) — плоскорізний обробіток, викоoves — чизельний, ярий ячмінь з підсівом люцерни — полицева оранка при внесенні розрахункової дози мінеральних добрив на запланований урожай, використання подрібненої соломи і сидератів для удобрення сільськогосподарських культур та застосування ефективних засобів захисту рослин від шкідливих організмів.

ПРАВИЛЬНЕ ЧЕРГУВАННЯ КУЛЬТУР У СІВОЗМІНІ — ОСНОВА ВИСОКИХ УРОЖАЇВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

Розробник — Уладово-Люлинецька ДСС, автори — Хильницький О.М., П'ятковський М.Н.

У багатогалузевих господарствах, де виробляється зерно, цукрові буряки і розвинуте тваринництво, переважають 8-10-пільні сівозміни з набором відповідних польових культур. Індивідуальні та фермерські господарства мають невеликі посівні площі та вузьку спеціалізацію, що вимагає запровадження сівозмін з короткою ротацією, довільного підбору попередників та створення сівозмін, насичених провідними і найбільш економічно вигідними культурами, як озима пшениця та цукрові буряки.

Проте із зближенням посівів цукрових буряків у сівозміні створюється напружений стан з вологою та балансом поживних речовин у ґрунті, погіршується фітосанітарний стан ґрунту та посівів.

Враховуючи багаторічні спостереження, проведені в стаціонарних дослідках, можна рекомендувати для фермерських та індивідуальних господарств наступні сівозміни. На родючих ґрунтах при умові повного відновлення запасів вологи в ґрунті, внесення потрібної кількості органо-мінеральних добрив та відсутності бурякової нематоди допустимо на 9-10 років впровадження трьохпільних сівозмін. У більшості років попередники в таких сівозмінах не погіршують ріст та розвиток буряків при умові дотримання високої культури землеробства, технології їх вирощування та захисту від бур'янів, шкідників та хвороб. Вміст цукру в коренеплодах після ярої пшениці, ячменю та вівса дещо вищий, ніж після конюшини та гороху, кращі технологічні якості сировини. Після кукурудзи та ріпаку якість цукрової сировини теж не погіршується.

Цукрові буряки сумісні з переважною більшістю польових культур як при сівбі після них, так і в

За шість років досліджень ця система обробітку в сівозміні забезпечила врожайність: озимої пшениці 50,4 ц/га, озимого ячменю 34,0 ц/га, ярого ячменю 45 ц/га, сіна 83,0 ц/га, люцерни 98 ц/га.

Запровадження даної системи основного обробітку в зернотрав'яній сівозміні дає можливість заощадити в порівнянні з традиційною системою обробітку на одному гектарі сівозмінної площі 8,3 літра пального, 0,8 людино-годин. Дана система обробітку сприяє поліпшенню фізико-хімічних властивостей ґрунту (зменшуючи його на 35-40%), не знижуючи при цьому продуктивність культур у сівозміні.

Додаткову інформацію можна одержати за адресою: 23227, с. Агрономічне Вінницького району Вінницької області, Вінницька державна сільськогосподарська дослідна станція УААН; тел.: (0432) 39-39-17.

чергуванні; культура — озима пшениця — цукрові буряки. Виняток становлять цукрові буряки, після яких навіть при дуже сприятливих умовах зниження врожаю досягає 80-100 ц/га. Не варто зближувати посіви буряків і соняшнику.

Найбільш раціонально впроваджувати та освоювати чотириохпільні сівозміни з полем буряків, полем озимої пшениці, полем ячменю чи кукурудзи та полем конюшини чи гороху. Проте при поверненні через три роки на те ж саме поле конюшини чи гороху з часом відмічається ґрунтовтома, продуктивність останніх знижується.

Додаткову інформацію можна одержати за адресою: 22422, Вінницька область, Калинівський район, п/в Жовтневе; Тел.: (04333) 2-20-47, 2-55-17.

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ ТА УМОВИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Технологія в рослинництві як система агротехнічних прийомів і матеріально-технічних засобів, спрямованих на виробництво рослинницької продукції, одержання прибутку та відновлення родючості ґрунту, історично змінювалася паралельно з розвитком цивілізації, її продуктивних сил, знань, науково-технічного прогресу.

В цілому характер технології визначається:

- рівнем розвитку продуктивних сил;
- рівнем знань;
- характером соціально-економічних відносин в суспільстві.

Враховуючи багату складність економіки аграрного сектора, різний економічний, соціальний стан суб'єктів виробництва, демографічну ситуацію, виробництво рослинницької продукції ведеться за різними технологіями. Проте спільним для всіх технологій є виробництво окупної продукції з метою вирішення соціальних і економічних запитів населення. Тобто технології як спосіб виробництва повинні забезпечувати відповідні обсяги виробництва та одержання прибутку.

За рівнем ресурсного забезпечення, використання засобів, прийомів виробництва, ручної праці технології в рослинництві умовно можна розділити на примітивні, або екстенсивні, індустріальні інтенсивні та проміжні, або інтегровані.

Примітивні, або екстенсивні технології:

- максимально обмежують енергетичні, матеріальні і ресурсні вкладення;
- виключають застосування агрохімікатів;
- максимально обмежують застосування механізмів;
- передбачають використання ручної праці, кінної тяги, використання екстенсивних сортів низьких репродукцій, а інколи і знеосібленого насіння, частково органічних добрив.

Дані технології порівняно з індустріальними інтенсивними забезпечують економію енергетичних, матеріальних і фінансових ресурсів у 2-4 рази та гарантоване одержання прибутку.

Недоліками технологій є:

- зниження продуктивності культур в 2-3 рази;
- різко негативний баланс елементів живлення в системі "ґрунт-рослина", деградація ґрунтів, зниження їх родючості;
- значна залежність від факторів зовнішнього середовища.

Індустріальні інтенсивні технології передбачають:

- концентрацію енергетичних матеріальних і фінансових вкладень на одиниці площі;
- використання більш ефективних засобів виробництва — нові сорти, гібриди, агрохімікати, машини і механізми;
- використання більш ефективних технологічних процесів;
- передових методів організації праці, новітніх досягнень науки і техніки.

Технології забезпечують в умовах центрального лісового України:

- продуктивність озимої пшениці 60-80 ц/га, ярого ячменю 50-60 ц/га, кукурудзи 80-100 ц/га, цукрових буряків 450-500 ц/га, гороху 40-45 ц/га;
- розширене відтворення родючості ґрунту, позитивний баланс в системі "ґрунт-рослина".

Проміжні, або інтегровані, технології передбачають:

- обмеження енергетичних і ресурсних вкладень, порівняно з інтенсивними на 20-30%, максимальне використання адаптивного потенціалу агро-екосистем;
- поєднують застосування як новітніх засобів виробництва, виробничі процеси, технічні засоби, методи регулювання родючості ґрунту, захисту культур від шкочинних об'єктів, так і біологічні методи, придатні для екстенсивних технологій, включаючи ручну працю.

Технології забезпечують продуктивність озимої пшениці 40-50 ц/га, ярого ячменю 30-40 ц/га, гороху 20-25 ц/га, кукурудзи 45-55 ц/га, цукрових буряків 350-400 ц/га.

Описані вище технології демонструвались на полігонах Вінницької державної с/г дослідної станції на "Днях поля" 2000", а також відображені в матеріалах згаданої вище технологічної підбірки.

Романенко М.М.,

заступник директора Вінницької ДСГДС,
кандидат сільськогосподарських наук.

Додаткову інформацію можна одержати у Вінницькій державній сільськогосподарській дослідній станції; тел. 39-39-17.

КОРМОВИРОБНИЦТВО — НА НАУКОВУ ОСНОВУ

Аналіз стану кормової бази показує, що сільськогосподарські підприємства мають значні можливості у збільшенні виробництва кормів і зниженні їх собівартості. Перш за все в кожному господарстві потрібно удосконалити систему заходів по зміцненню кормової бази, використовуючи основні рекомендації науки.

Ріст виробництва таких життєво важливих продуктів, як молоко, м'ясо, яйця та інших можливий лише тоді, коли розвиток кормовиробництва випереджатиме ріст поголів'я тварин. Для достатнього забезпечення останніх кормами потрібно виробляти не менше 48 ц кормових одиниць в розрахунку на умовну голову з вмістом протеїну в кормовій одиниці не менше 105-110 грамів.

Сьогодні основний шлях збільшення виробництва кормів і їх здешевлення — це ріст урожайності кормових культур завдяки підвищенню рівня агротехніки. Завдяки науковому підходу в середньому за останнє десятиріччя на Вінницькій державній сільськогосподарській дослідній станції урожайність кормових культур становила: кукурудзи на зерно — 68 ц/га (сухого зерна), на силос — 384 ц/га; однорічних трав на зелену масу — 315 ц/га; багаторічних трав на сіно — 60 ц/га і на зелений корм — 648 ц/га; коренеплодів кормових буряків — 698 ц/га. Такі врожаї цілком реальні і для господарств області. Відхилення від науково обґрунтованої агротехніки вирощування культур, які мають місце в господарствах із організаційних, економічних та інших причин, знижує їх урожайність в два і більше разів.

В умовах сьогоднішніх економічних негараздів слід мати на увазі, що висока ціна на добрива і труднощі з їх придбанням чи заготівлею не повинні стати причинами зменшення їх використання. За даними науково-дослідних установ в умовах достатнього зволоження, внесення під багаторічні трави 2,0-2,5 ц суперфосфату та 1,0 ц хлористого калію дає приріст сіна 15-20 ц/га, а внесення під кукурудзу по 60 кг/га діючої речовини азоту, фосфору і калію дає приріст силосної маси 50-80 ц/га, або 6-9 ц зерна. Внесення добрив і зараз залишається економічно вигідним агротехнічним заходом.

Ще не в усіх господарствах належну увагу надають сумісним посівам кормових культур, особливо кукурудзи з бобовими культурами. В результаті — зелена маса і силос бідні на протеїн. Тим часом вже давно доведено науковими установами, що сумісні посіви кукурудзи та інших злакових з бобовими, особливо з соєю, навіть при незмінній урожайності, забезпечують додатковий збір протеїну в середньому 1,5-1,8 ц/га. В умовах Вінницької дослідної станції сумісний посів кукурудзи з соєю забезпечує додатковий збір, в порівнянні з однорічним посівом кукурудзи, 11-23 ц/га кормових одиниць і підвищення протеїнової поживності корму на 16-22%.

Доцільно збільшувати площі посівів багаторічних трав за рахунок однорічних трав. Це збільшення

обумовлюється вищою урожайністю перших, позитивною дією на відновлення родючості ґрунту, найменшою енергомісткістю вирощування і необхідністю збільшення заготівлі сіна і сінажу. Поряд з однорічними посівами багаторічні злакові трави необхідно висівати в суміші з бобовим (люцерна і конюшина), які в сумішках служать джерелом біологічного азоту для злакових трав. Змішані травостої щільніші, менш забур'янені, ефективніше впливають на родючість ґрунту. Корм злаково-бобових сумішок поживніший, має кращий мінеральний склад, цукрово-протеїнове і фосфорно-калійне співвідношення. Крім цього, технічна стиглість їх настає на 5-6 днів пізніше, ніж злакових трав у чистих посівах. Це важливо знати при організації зеленого конвеєра.

Як свідчить досвід, доцільно висівати дво-трикомпонентні сумішки, які складаються із однієї бобової та двох злакових або двох бобових і однієї злакової трави. При цьому норми висіву компонентів травосумішок збільшують на 40-50% в порівнянні з їх однорічними посівами. Співвідношення компонентів в сумішках повинно бути таке: для двокомпонентної сумішки 100% бобового і 40-50% злакового і для трикомпонентної — по 50% двох бобових (люцерни і конюшини) і 50% одного злакового компоненту.

Ширше необхідно використовувати такий резерв збільшення виробництва кормів, як повторні посіви. Вони дозволяють більш ефективно використати орні землі та біокліматичний потенціал. В зоні лісостепу, виходячи з наявності вологи і ефективних температур, доцільно займати повторними посівами 8-10% від усіх посівних площ. В окремі роки в ґрунті не вистачає вологи для проростання насіння і отримання повноцінних сходів повторних посівів. У такому випадку треба сіяти після випадання дощу. Повторні посіви (поукісні, поживні) використовують значну кількість вологи ґрунту, проте встановлено, що її запаси до весни відновлюються повністю.

Найменше зусиль на обробіток під повторні посіви витрачається, коли він виконується в оптимальному інтервалі вологості ґрунту. Для чорноземів та дерново-підзолистих середньосуглинкових ґрунтів він становить 15-18% абсолютно сухої його маси, на сірих лісових — 17-18%. Обробіток розпочинається слідом за збиранням попередника, використовуючи таким чином тіннову стиглість ґрунту. При виборі способів обробітку ґрунту під повторні посіви кормових культур необхідно надавати перевагу застосуванню мільких обробітків плоскорізними, лемішними та дисковими знаряддями. Вони згідно з дослідженнями дослідної станції зменшують затрати на обробіток ґрунту в порівнянні з оранкою на 20-22 см на 35,7-40,3%. Крім цього, є можливість в більш стислі строки провести підготовку ґрунту до посіву і раніше посіяти. Рівень урожайності при цьому не знижується.

В даній статті висвітлено лише частину резервів зміцнення кормової бази господарств. Їх є багато. Проте головним із них є удосконалення наукового забезпечення виробництва, тому що надзвичайно багато наукових розробок ще залишаються незагребуваними.

Новаленко В.П.,

старший науковий співробітник ВДСГДС,
кандидат сільськогосподарських наук.

УКРАЇНА-ШВЕЙЦАРІЯ: ОЧЕВИДНА ПЕРСПЕКТИВА СПІВПРАЦІ

Міністерство економіки України проводить планову роботу щодо поліпшення торговельного та платіжного балансу країни, залучення іноземного капіталу в українську економіку. Тож важливим завданням є пошук можливостей збільшення обсягів експорту вітчизняних товарів.

На сьогодні продукція практично всіх найважливіших експортних галузей економіки України обмежується у доступі на платоспроможні ринки країн Європи та Америки через застосування з боку ЄС, США, Канади протекціоністських заходів у вигляді кількісних квот, антидемпінгових процедур тощо.

Для отримання належного рівня гарантованого доступу до платоспроможних ринків збуту Україні необхідно вступити до СОТ, при цьому забезпечити баланс інтересів національної економіки та економічних інтересів країн-членів СОТ. Членство в СОТ є також передумовою подальшої інтеграції до ЄС, ЄАВТ, ЦЕАВТ. Процес інтеграції України до цих угруповань є тривалим. У даній ситуації важливим чинником економічної інтеграції України до Європи може стати промислове співробітництво з Швейцарією — однією з найбільш розвинених та впливових країн Європи, яка, залишаючись незалежною від ЄС у зовнішньоекономічній сфері, зацікавлена у розвитку двосторонньої промислової кооперації на підставі принципу взаємодоповнення економік обох країн. Україна та Швейцарія мають добру нагоду вийти на принципово новий рівень економічного співробітництва.

З метою пошуку можливостей вдосконалення двостороннього українсько-швейцарського економічного співробітництва Міністерством економіки спільно з Торговельно-економічною місією (ТЕМ) у складі Посольства України в Швейцарії проведено дослідження з різних питань.

Серед них — важливість розвитку промислової кооперації між Україною та Швейцарією як перспективний напрямок двостороннього співробітництва у контексті європейських інтеграційних процесів.

Спостерігаючи за тенденціями в економіці Швейцарії, можна передбачити, що незначне додаткове відкриття внутрішнього ринку споживання не виключає й негативного економічного ефекту. Рівень цін на споживчому ринку в Швейцарії вищий за середні ціни на ринку ЄС від 30 до 100 відсотків. Тенденції з проблемами експорту та прибуткового бізнесу відчувають керівники

галузей та підприємств. Упереджуючи ці тенденції, промисловість Швейцарії шукає можливість виробничої кооперації з альтернативними, більш дешевими, постачальниками сировини, напівфабрикатів, комплектуючих, а також розміщення замовлень на їх виробництво за кордоном.

Слід також зазначити, що двостороння договірно-правова база між Україною та Швейцарією в економічній сфері, сформована протягом 1995-1997 років (зокрема торгово-економічна та інвестиційна угоди), створює необхідні засади для розвитку торговельно-економічного співробітництва. Для замикання загальноприйнятого правового поля у двосторонніх економічних відносинах, з точки зору Швейцарії, Україні необхідно укласти Конвенцію про уникнення подвійного оподаткування стосовно податку на доходи і на капітал (Україна є практично єдиною державою з країн СНД, яка цю угоду з Швейцарією ще не уклала), та, можливо, угоди на допомогу в цивільних та кримінальних справах.

Тож на сучасному етапі одним з важливих завдань з точки зору поліпшення двостороннього промислово-економічного співробітництва та торговельного балансу має стати встановлення контактів та зв'язків між промисловими об'єднаннями України та Швейцарії з метою формування спільних промислово-технічних та інвестиційних промислових програм.

Як зазначалось вище, економіки обох країн доповнюють одна одну. Сировина, напівфабрикати та компоненти, необхідні для виробництва кінцевої високотехнологічної продукції в Швейцарії, є в Україні. При цьому Швейцарія немає ніяких обмежень щодо імпорту важливої для української економіки продукції, в першу чергу сталевій, хімічній, машинобудівній, яка після переробки отримує швейцарське походження і далі експортується в країни Європи.

Україна за рівнем промислового розвитку та промисловим потенціалом може запропонувати швейцарській стороні взаємовигідну промислову кооперацію в багатьох галузях економіки, зокрема хімічній, машинобудівній, нафтогазовій, енергетичній.

Важливим фактором розвитку двостороннього співробітництва є налагодження прямих контактів між промисловими об'єднаннями України та Швейцарії.

З метою визначення пріоритетів двостороннього економічного спів-

робітництва ТЕМ у складі Посольства України в Швейцарії було проведено зустрічі з керівництвом об'єднання торгівлі та промисловості Швейцарії "Форорт" і представниками його членів — галузевих об'єднань промисловості.

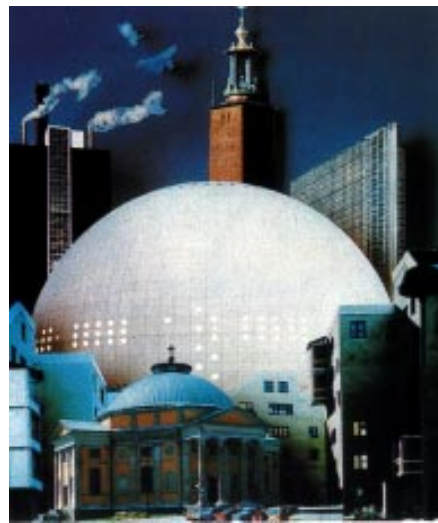
"Форорт" є недержавним об'єднанням вищого рівня промислових підприємств, до складу якого входять кантональні торговельно-промислові палати та галузеві об'єднання промисловості.

Існує також велика кількість об'єднань підприємств з сільськогосподарською, харчовою, переробною, торговельною та спеціалізацією у сфері послуг.

ТЕМ розпочала роботу з керівництвом промислових об'єднань та підприємств, і вона свідчить про те, що у швейцарської сторони відсутня конкретна інформація щодо промислових підприємств України і досвіду роботи з ними. Проте саме промислові об'єднання, а не міністерства та створені при них установи, є становим хребтом економіки Швейцарії. Підприємства через галузеві об'єднання та "Форорт" визначають промислові пріоритети та економічні завдання, які далі реалізуються у формуванні відповідної політики уряду.

Вінницька торгово-промислова палата вивчає зацікавленість підприємств нашого регіону в такому співробітництві, а також в організації ділової місії українських підприємств до Швейцарії, яку планується провести у II кварталі 2001 року.

Чекаємо ваших відгуків та пропозицій за телефоном 52-03-54.

ЗАРУБІЖНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ ФІРМИ ПРОПОНУЮТЬ

«Золота балка», Україна,

— севастопольська агрофірма — лідер вітчизняного виноградарства та виноробства — пропонує широку гамму шампанських вин (від брюта до мускатного іґрислового), а також елітні сорти столового винограду. — 362/00.

«EUROMATIK», Італія,

— пропонує автомати, які були у використанні, для приготування напоїв. — 352/00.

«ELETTROMEK», Італія,

— продає компактні автоматичні лінії нового покоління для випуску хлібобулочних, кондитерських, макаронних виробів та піци. — 354/00.

Електроапаратний завод, Україна,

— реалізує продукцію власного виробництва: електрообладнання для міського електротранспорту, електрообладнання до механізмів, що використовуються на цукрових заводах та на водоканалах, підбирачі зернозбирального комбайна, побутові електроплити. — 356/00.

«1 Logistics» Zuralski, Польща,

— пропонує продукцію з металу і пластмаси для транспортування і складування (відповідно до стандартів ЄС): піддони, баки, контейнери, ємкості та ящики пластмасові тощо. — 357/00.

«Aici», Грузія,

— пропонує продукцію власного виробництва: чай (високого та низького гатунку) в мішках; лавровий лист (велика розфасовка). — 359/00.

«Eurospol», Словаччина,

— реалізує комплектне технологічне обладнання, що було у використанні, для виробництва жіночих силових колготок. — 360/00.

«Олвіс», Україна,

— київська фірма займається виробництвом і оптовим продажем високоякісних жіночих колготок (італійське обладнання, технологічний контроль з боку компанії "Calzificio Alessandra"). — 361/00.

«Моспродьярмарок», Росія,

— закуповує продукти харчування та сировину для їхнього виробництва. — 363/00.

«Novena», Литва

— відомий литовський виробник торговельного обладнання реалізує широкий спектр обладнання для продовольчих, промислових та інших спеціалізованих магазинів і супермаркетів. — 358/00.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ЗА ТЕЛЕФОНОМ У ВІННИЦІ: 52-03-54.

Енциклопедія капіталів

ДОРОГА ДО УСПІХУ І ДОБРОБУТУ

(Закінчення. Початок у попередніх номерах "Ділових зв'язків")

Шаховий — особливий капітал. Ставши чемпіоном світу з шахів, Роберт Фішер знехтував багатьма комерційними пропозиціями рекламного характеру на суму понад п'ять мільйонів доларів. У наш час жоден зі святих у світі не здатний на таку зневагу до традиційного багатства. Проте розумніший з розумних Фішер підняв вартість інших своїх капіталів! Шахи одним приносять лише мале вгамування честолюбства, іншим — мільйонні гонорари у доларах. Як тут не згадати наших коханих дружин і подруг. Багатьом жінкам доводиться давати сеанс одночасної гри на кількох дошках: на креслярській, кухонно-обробній, пральній, прасувальній... А чоловіки при цьому, в крайньому разі чимало з них, нагадують стрілки шахового годинника — починають рухатись далі лише після чергового натиску. Шахи — гра, робота, відпочинок та навчання! Економіка, соціум та політика!

Щастя ресурс — це той колодазь, який відкопує у собі кожна мисляча і чутлива людина. Переведемо поезію на гроші з допомогою рядків А.Ахматової: "Когда же счастья гроши ты проживешь с подругой милой..." "Щасливі ті, — йдеться у Біблії, — хто знаходить у собі дещо цінне, в кому багато внутрішніх скарбів". Арістотель стверджував, що щастя людини полягає у вільному використанні здібностей, які у ній превалюють". Мудру пораду дають англіїці: щастя легко знайти, але важко втримати! Чини, багатство, набуті у роки життя, славу і велич в очах оточуючих той же Шопенгауер оцінював як хибні орієнтири щастя порівняно з істинними особистісними перевагами — глибоким умом і великим серцем. А відомий український філософ Григорій Сковорода писав: "Щасливий той, кому вдалось знайти у жорсткому — ніжне, у гіркому — солодке, у гніві — милість, в отруті — їжу, в буйстві — смак, у смерті — життя, у безчесті — славу...".

Економічний капітал. Економіка роздягає одних жінок і одягає інших. Неперспективно шукати справедливий розподіл цих "главенств" для всіх. Це закінчується кров'ю. Рано чи пізно, але з вази економіки викинуть зів'ялі квіти політики. Однак, як і колись, провідне місце в економіці буде займати невизначеність та інформация. А також її відсутність. Не випадково англіїці жартують: економіст — це людина, яка знає про гроші більше, ніж ті, хто їх має. Додамо від себе, коментуючи вітчизняну дійсність: поки економічні закони будуть писати вилами по воді, дефіцитними залишаться і вода, і вила. Гарний був лозунг "Економіка повинна бути економічною". Саме економічний підхід при вирішенні багатьох завдань переважатиме найближчими роками.

Юність-капітал (багатство молодості, завзяття, росту) — один з найтендітніших, найуразливіших капіталів, адже затрати юності часто незрівняні з результатами. Ще римський імператор Октавіан Август казав: "Хто домагається малих вигод ціною великих небезпек, — той схожий на рибалку, що ловить рибу на золотий гачок: відірветься гачок — і ніяка здобич не покриє витрат!" Скільки золотих гачків ми втрачали в погоні за золотою рибкою? Особливо у сфері кохання! Втішимо себе рядком К. Ваншенкіна "Любов буває не у всякого, але перше кохання — у всіх". Не тільки у геніїв, але й у багатьох творчих людей трапляється кілька періодів юності! Молодість — капітал наївності і в той же час — здатний до прекрасної конвертації у капітал досвіду, фінансовий та інші ресурси. У зрілі роки переливається у багатство споминів і стає особливо дорогим. Усі ті, кого люблять, — молоді!

Я-капітал — головний, хоча і суперечливий, ресурс особистості. Давні китаїці стверджували, що досконала людина не має "Я". "Я — це нуль, який дорівнює безмежності", — каже сучасний "китаєць". Він, вирощуючи своє листядумки на дереві пізнання, начебто облюбував гілочку Л. Толстого, який писав у "Сповіді": "Що таке "Я"? — Частина безмежного". А що на іншій "гілці"? На французькій? Мішель Монтень вважав (висловлюючись ринковою мовою), що задля інших себе можна звужувати, проте приносити себе в дар можна лише собі! У Частотному словнику російської мови слово "МИ" зустрічається 6220 разів, а слово "Я" — 13832 рази. Це — статистичний ключ до розуміння того, що людина сама по собі вже величезне багатство, головне "главенство" життя! Так, вона піддана тиску хвилин і миттєвостей, зате впливає на дні та роки! Адже сенс життя у впливові (впливові свого "Я") на максимумі можливої кількості людей і подій. Втрачаючи себе в інших, ми знаходимо себе у цих втратах. Змінюючи склад свого "Я", ми змінюємо світ навколо нас. У цьому — одна з таємниць буття. У цьому — ключ до цих скарбниць.

Я-капітал — це ще й своєрідна післямова до "Енциклопедії капіталів". Розкладаючи по полицях свої багатства, визначаючи ціну свого життя, кожен читач може знайти в цій книзі дещо таємниче, навіть заборонене. Читайте знову і знаходьте в "ЕК" вчорашнього, сьогоднішнього і завтрашнього себе! Взаємовигідно перемішайте різні капітали між собою!

Михайло Арошенко.

Свідоцтво про державну реєстрацію
ВЦ № 289

Засновник —
Вінницька
торгово-промислова палата

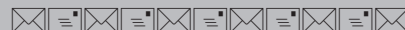
Президент
О.М.Дідик

Віце-президент
С.В.Липкань

Редактор газети
Т.С.Подмайстрович

Набір, верстка і дизайн —
відділ ЗЕЗ та перекладів,
центр комп'ютерних
технологій

Тираж 1000 екз.
Віддруковано
у ВАТ "Вінницька
обласна друкарня"

Наша адреса:
Україна, 21100,
м. Вінниця,
вул. Соборна, 67.
Вінницька ТПП

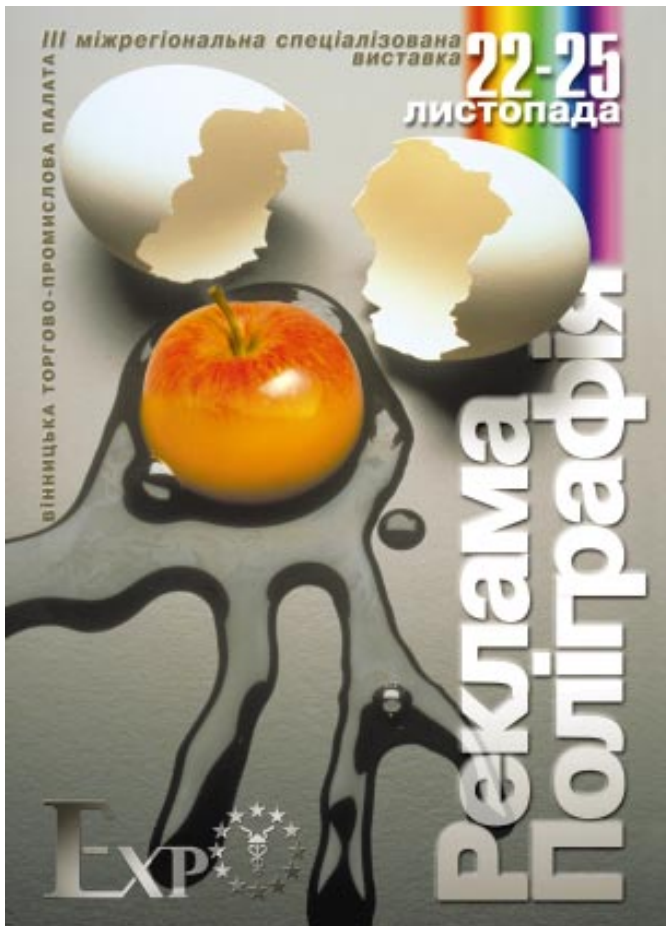
Тел.: (0432) 52-03-54
Факс: (0432) 32-58-33

E-Mail: cci@cci.vinnica.ua
<http://www.cci.vinnica.ua/>

За достовірність наведених фактів відповідають автори і рекламодавці

Відділ товарної експертизи та сертифікації

- ✦ експертиза перевірки кількості, комплектності, контролю якості товарів широкого вжитку, сировини вітчизняного та імпортного виробництва, технічного стану і працездатності вітчизняного та імпортного обладнання;
- ✦ підтвердження і видача сертифікатів походження за формами: EUR-1, А, СТ-1; текстильної та загальної форми; сертифікатів належності продукції власному виробництву; видача сертифікатів відповідності (якості) в системі СЕРТЕКС; для приватних осіб — оформлення сертифікатів походження на овочі та фрукти, які вивозяться за межі України для реалізації їх на ринках країн СНД;
- ✦ визначення коду товарів широкого вжитку, сировини, обладнання;
- ✦ підтвердження виходу готової продукції з давальницької сировини;
- ✦ визначення затрат давальницької сировини;
- ✦ розрахунок виходу компенсаційного товару з шкір'яної сировини;
- ✦ визначення розміру завданого збитку на підставі комерційних актів, постанов судів, а також заявок нотаріальних контор та приватних осіб.

Регіональний центр Асоціації «ЄАН-Україна»

- ✦ Консультаційне забезпечення підприємств з питань штрихового кодування та застосування кодів EAN.
- ✦ Допомога у підготовці та оформленні необхідних документів для реєстрації підприємств в Асоціації "ЄАН-УКРАЇНА".
- ✦ Допомога в оформленні заявок для одержання свідоцтв на присвоєння товарам ідентифікаційних номерів у міжнародній системі товарної нумерації EAN (кодів EAN).
- ✦ Занесення підприємств в електронний банк даних.
- ✦ Допомога у виборі типорозмірів та розміщенні штрихових кодів.
- ✦ Виготовлення мастер-файлів (комп'ютерних зображень штрихових кодів) та допомога у виготовленні мастер-фільмів (фотошаблонів) у повній відповідності з міжнародними стандартами.
- ✦ Контроль якості друку штрихкодівих позначок.

Адреса: м.Вінниця, вул. Соборна, 67.
к. 206, 313.

Тел.: 52-03-30, 32-49-54.

E-Mail: vlv@cci.vinica.ua, ean@cci.vinica.ua

РЕКЛАМА У

«Ділових зв'язках»

Якщо ви хочете, щоб про вашу продукцію або послуги дізнались і в області, і в інших регіонах України та за її межами, — розмістіть рекламу у віснику Вінницької торгово-промислової палати — «Ділові зв'язки».

ЦНИ — ДОСТУПНІ, РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ — В ДЕСЯТКУ!

Вартість 1 см² рекламної площі — 1 гривня.

Для членів ТПП — знижка 50%.

Вісник надходить майже на всі промислові та сільськогосподарські підприємства Вінниччини, в Торгово-промислові палати областей України та СНД, у представництва інших держав в Україні.

Вінницька ТПП.

☎ Тел.: (0432) 52-03-54.

☎ Факс: (0432) 32-58-33.

Звертайтесь — не пожалкуєте!